

[Ulrich.]

dende til dette Brug. Manden har nedlagt et stort Arbejde i sit Brug gennem sit lange Liv, har drevet det frem fra at være Jord, der næsten var værdiløs, til at være et paa alle Omraader førsteklasses Landbrug, og saa tager den højtærede Landbrugsminister det og lader det som en Appelsin falde i Turbanen paa en eller anden Brugerens ganske uvedkommende Person.

Tror den højtærede Minister virkelig, at dette vil animere Ungdommen til at gaa ind i et Fæsteforhold? Jeg tror det ikke. Det unge Menneske maa jo være ganske aparte indstillet, som vil gaa ind i et Brug, naar den Mulighed svæver over hans Hoved, at naar han en Gang falder bort og ikke har direkte Livsarvinger, saa indkasserer Staten hele den Værdi, som han i sit lange Liv har tilvejebragt.

Det samme gælder for § 31's Vedkommende. Her siger man rent ud: Hvis der af en eller anden Grund opstaar en større Værdi paa den Ejendom, du har faaet i Fæste, saa tager vi den; saa smider vi dig ud. Brugerens kan maaske som en Naadessag faa et Statsfæstebrug et andet Sted, men opstaar der altsaa større Værdi — om det er foranlediget af en Samfundsforanstaltning eller ved private Foranstaltninger, er ganske uden Forskel i dette Tilfælde —, saa smider man ganske stille Brugerens ud.

Tror den højtærede Minister og de ærede Medlemmer af det høje Ting, der slutter sig til de Ideer, som Ministeren hævder paa dette Omraade, at det vil virke animerende paa den danske Ungdom til at gaa ind i Statsfæstebrug, at den skal have det svævende over sig, at en skønne Dag, dersom Brugerens Ejendom af en eller anden Grund stiger særligt i Værdi, bliver han smidt ud, saa kan han faa Lov at begynde et andet Sted? Man vil ganske vist give ham en Erstatning for de Forbedringer, han har indført paa sin Lod, men hvis man kommer til det Resultat, at han ingen Forbedringer har indført, saa faar han ikke andet end Sparket.

Jeg tror, at Ungdommen i alle Tilfælde, naar den bliver oplyst tilstrækkeligt om den Slags Ting, bliver retledet, ikke af de ærede Medlemmer, der er fanatiske Tilbedere af Fæsteformen, men af mere fornuftigt indstillede Væsener, vil tabe sin Lyst til Fæstebrug.

I § 32 umyndiggør den højtærede Minister saa disse stakkels Fæstere. Det siges i § 32, at der kan ikke i disse Jordlodder med Bygninger foretages Arrest eller Udlæg

for nogen Ejeren personlig paahvilende Forpligtelse. Nej, de skal gøres til andenklassens Personer; den Kredit, en Landmand ikke kan være foruden, den sættes der en Bom for. Naar vedkommende kommer til sin Købmand og vil købe Foderstoffer, Frø, eller hvad han nu skal anvende, siger Købmanden: Ja, har du Penge at betale med, kan du faa det, ellers kan du ikke faa det; for vi har jo ikke noget at holde os til, naar vi ikke har Lov at gøre Arrest eller Udlæg i dit Fæstebrug; saa du maa skaffe Kontanter.

Jeg tror heller ikke, at denne Foranstaltning er af dem, der vil virke særlig animerende paa Ungdommen til at gaa ind i Statsfæstebrug. Jeg tror i det hele taget, at efter at Ministeren har taget den eneste Fordel ved Statsfæstet bort — nemlig denne, at Bruget ikke maatte vurderes til sin virkelige Værdi —, saa vil Tilløbet til Fæstebruget holde op af sig selv. Hvis det er dette, den højtærede Minister har tilstræbt, maa jeg komplimentere ham.

Vi er af den Formening, at den eneste virkelig betryggende Brugsform paa Jordens Omraade det er det rene Selveje. Det er det, der har bragt det danske Landbrug frem til den Højde, hvorpaa det staar i dette Øjeblik som vel nok det dygtigste i Verden. Det er dette Selveje, som vi fra vor Side maa hævde maa være gældende ogsaa i Fremtiden, fordi Selvejet animerer til Fremdrift og Fæstebruget animerer til Stagnation.

Ganske kort, naar jeg skal trække Forskellen op mellem Fæste og det frie Eje, saa er Forskellen den, at Fæsteren skal svare 4½ pCt. af den til enhver Tid gældende Jordvurdering, Ejeren skal kun skaffe Renten af den Værdi, Jorden havde i Købsøjeblikket — og man maa gaa ud fra, at den Mand, der vil købe Jord for sine Penge, ogsaa køber i det Øjeblik, hvor der er Forstand i at købe Jord, og ikke handler saaledes, som Staten gør, idet den i 1919, paa det allervanskeligste Tidspunkt, vi overhovedet har haft, animerede til at købe Jord paa de dyreste Betingelser, man overhovedet har haft.

Fæsterens Flid kommer ham selv til Skade, idet Ejendommens Forbedringer giver ham større Afgift til Staten og større Skat til Staten; Ejeren nøjes dog med at faa større Skat til Staten, han faar ikke større Afgift.

Fæsteren kan ikke ved Salg indkassere Frugten af sit Arbejde, det har jeg belyst gennem min Omtale af §§ 30 og 31's Bestemmelser, det kan Ejeren. Ejeren kan